

سطح آگاهی، رفتارهای پیشگیرانه و درک خطر دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کاشان نسبت به COVID-19

مرضیه اکبری^۱، روح‌اله دهقانی^۲، سید غلامعباس موسوی^۳

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: دانشجویان، بخش بسیار مهمی از جامعه‌ی جوان را تشکیل می‌دهند که میزان آگاهی آن‌ها بر سلامتی خانواده و دوستانشان تأثیر می‌گذارد. مطالعه‌ی حاضر همزمان با شیوع ویروس کرونا، با هدف بررسی سطح آگاهی، رفتارهای پیشگیرانه و درک خطر دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کاشان نسبت به COVID-19 انجام گرفت.

روش‌ها: این مطالعه‌ی مقطعی در سال ۱۴۰۰ انجام شد. ۳۳۰ دانشجو از دانشگاه علوم پزشکی کاشان به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسش‌نامه‌ای شامل ۴ بخش اطلاعات دموگرافیک، آگاهی (۱۵ سؤال)، رفتارهای پیشگیرانه (۹ سؤال) و درک خطر (۲ سؤال) بود. برای تحلیل داده‌ها از آزمون‌های Mann-Whitney و Kruskal-Wallis استفاده گردید.

یافته‌ها: میزان آگاهی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کاشان نسبت به راه‌های انتقال، منشأ، علائم، دوره‌ی کمون، راه درمان، نحوه‌ی تشخیص، اهمیت استفاده از ماسک و بهداشت دست بین ۶۰ تا ۹۸ درصد و خیلی خوب بوده است. رفتارهای پیشگیرانه‌ی دانشجویان نسبت به تمامی گویه‌های ذکر شده بین ۶۵ تا ۹۵ درصد و خیلی خوب به دست آمد. حدود نیمی از دانشجویان این دانشگاه درک خطر بالایی از COVID-19 داشته‌اند. بین نمره‌ی رفتار دانشجویان آموزش دیده و آموزش ندیده تفاوت معنی‌داری وجود داشت.

نتیجه‌گیری: با توجه به شیوع بالای این ویروس و عدم وجود داروی کاملاً مؤثر در درمان این بیماری، لازم است، سطح آگاهی دانشجویان با آموزش مناسب، ارتقا یابد تا به دنبال آن شاهد افزایش رفتارهای پیشگیرانه و درک خطر در بین دانشجویان باشیم.

واژگان کلیدی: آگاهی؛ رفتارهای کنترلی؛ پیشگیری اولیه؛ دانشجویان؛ خطر

ارجاع: اکبری مرضیه، دهقانی روح‌اله، موسوی سید غلامعباس. سطح آگاهی، رفتارهای پیشگیرانه و درک خطر دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی

کاشان نسبت به COVID-19. مجله دانشکده پزشکی اصفهان ۱۴۰۱؛ ۴۰ (۶۹۸): ۹۹۸-۹۹۱

در این میان بسیاری از آن‌ها به بستری شدن در بیمارستان احتیاج داشتند (۳). بسیاری از محققان در مورد اپیدمی‌ها و همه‌گیری‌ها به طور گسترده توضیح داده‌اند، زیرا این موضوعی است که بر بقای زندگی انسان تأثیر می‌گذارد. آن‌ها در مطالعات خود به دنبال گسترش مطالعات آگاهی، نگرش و عملکرد (KAP (Knowledge, Attitude and Practices). اپیدمی‌های خاص یا همه‌گیر هستند.

تاکنون مطالعات آگاهی، نگرش و عملکرد و نحوه‌ی پیشگیری در رابطه با بیماری ایدز، وبا و بیماری ویروسی ابولا انجام و توضیح داده شده است (۴). آگاهی، نگرش و عملکرد در مورد بیماری‌های

مقدمه

کرونا ویروس‌ها خانواده‌ای از ویروس‌ها هستند که در دهه‌های اخیر عامل عفونت‌های ویروسی دستگاه تنفسی با علائم خفیف تا متوسط و اغلب به صورت سرماخوردگی‌های معمول بودند (۱). بیماری COVID-19، در مارس ۲۰۲۰ به عنوان یک همه‌گیر جهانی توسط سازمان جهانی بهداشت (World Health Organization) WHO اعلام شد. تحت تأثیر این بیماری، زندگی عادی مردم، اقتصاد جهان، سیستم آموزشی به طور باور نکردنی مختل شده است (۲). داده‌های جهانی نشان داده که تعداد زیادی از بیماران جوان بودند و

۱- کارشناسی ارشد مهندسی بهداشت محیط، دانشکده‌ی بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۲- استاد، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت و گروه مهندسی بهداشت محیط، دانشکده‌ی بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۳- گروه آمار، دانشکده‌ی بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده‌ی مسؤؤل: روح‌اله دهقانی؛ استاد، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت و گروه مهندسی بهداشت محیط، دانشکده‌ی بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

توسط Taghrir و همکاران مورد ارزشیابی قرار گرفته بود. در این مطالعه اعتبارسنجی نشان داد که پرسشنامه دارای پایایی و روایی قابل قبولی است. قابلیت اطمینان در یک مطالعه آزمایشی توسط ۳۰ شرکت کننده با استفاده از آلفای کرونباخ مورد آزمایش قرار گرفت. نتایج آلفا به ترتیب ۰/۸۷ و ۰/۸۰ بودند (۹). این پرسشنامه شامل ۲۹ سؤال در چهار بخش شامل اطلاعات دموگرافیک، ۱۵ سؤال آگاهی، ۹ سؤال نگرش و ۲ سؤال درک خطر بود. از نظر امتیازدهی برای سؤالات آگاهی و رفتارهای پیشگیرانه از مقیاس لیکرت استفاده شد، بیشترین امتیاز برای سؤالات آگاهی به گزینه‌ی «درست» معادل ۱ و کمترین امتیاز به گزینه‌ی «غلط» معادل صفر داده شد. برای سؤالات رفتارهای پیشگیرانه نیز بیشترین امتیاز به گزینه‌ی «بله» برابر با ۱ و کمترین به گزینه‌ی «خیر» برابر با صفر در نظر گرفته شد. با توجه به اقدامات پیشگیری خاص توصیه شده در طول شیوع، از جمله جلوگیری از تماس نزدیک و لمس افراد، پرسشنامه‌ها به صورت آنلاین در دسترس دانشجویان قرار گرفت. همچنین معیار ورود شامل دانشجویان در حال تحصیل دانشگاه علوم پزشکی کاشان و مبتلا نبودن به بیماری‌ها و اختلالات شدید جسمانی و روانی و معیار خروج شامل تمایل نداشتن شرکت کنندگان به ادامه‌ی همکاری در هر مرحله از پژوهش بود. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه‌ی ۲۲ (version 22, IBM Corporation, Armonk, NY) در سطح معنی داری ۰/۰۵ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. سپس برای توصیف متغیرهای کیفی از فراوانی و درصد و برای متغیرهای کمی از میانگین و انحراف معیار استفاده شد. برای تحلیل اطلاعات کمی ابتدا از آزمون Kolmogorov-Smirnov و برای مقایسات گروهی از آزمون‌های Mann-Whitney و Kruskal-Wallis استفاده گردید. این مقاله حاصل طرح تحقیقاتی مصوب دانشگاه علوم پزشکی کاشان در سال ۱۴۰۰ با کد طرح ۴۰۰۰۷۲ و کد اخلاق IR.KAUMS.REC.1400.036 می‌باشد.

یافته‌ها

تعداد ۳۳۰ دانشجو با میانگین سنی $22/22 \pm 3/41$ و محدوده‌ی ۱۸ تا ۴۳ سال در این پژوهش شرکت داشتند. ۱۹۰ نفر (۵۷/۶ درصد) از شرکت کنندگان دانشجویان دختر و ۱۴۰ نفر (۴۲/۴ درصد) دانشجویان پسر بودند. ۱۸۸ نفر (۵۷ درصد) مدرک کارشناسی، ۵۰ نفر (۱۵/۲ درصد) مدرک کارشناسی ارشد، ۸۰ نفر (۲۴/۲ درصد) مدرک دکتری عمومی پزشکی و دندان پزشکی، ۱۲ نفر (۳/۶ درصد) دکتری تخصصی داشتند. ۲۶۲ نفر (۷۹/۴ درصد) از دانشجویان درباره‌ی COVID-19 آموزش دیده‌اند. از دانشجویان آموزش دیده، ۲۶۳ نفر (۷۹/۷ درصد) منابع خود را اعلام کردند. از ۲۶۳ نفر، تعداد ۴۷ نفر

عفونی، تأثیر زیادی بر اقدامات پیشگیرانه‌ی افراد دارد. کاهش ترس مردم از بیماری‌های عفونی برای کنترل انتقال، امری حیاتی است. تجربه‌ی مبارزه با ویروس سندرم حاد تنفسی (SARS) نشان داده است که آگاهی و نگرش نسبت به SARS بر سطح احساس وحشت مردم تأثیر می‌گذارد (۴). از طرفی موفقیت هر استراتژی برای مقابله با COVID-19 عمدتاً به پایداری عموم مردم به رهنمودهای صادر شده توسط مقام مربوطه بستگی دارد. بنابراین، مهم است که از آگاهی، نگرش‌ها و عملکرد افراد جامعه برای تجزیه و تحلیل و اطمینان از موفقیت سیاست دولت در مبارزه با این همه‌گیری، آگاهی داشته باشیم (۵).

دانشجویان باید به عنوان عوامل توسعه‌ی هر جامعه شناخته شوند، بر این اساس که آن‌ها به دلیل سوابق تحصیلی خود و دانش ممتاز، دارای قدرت تأثیرگذاری بر سلامت جامعه هستند. همچنین از طریق انتخاب‌های فردی و مشاغل آینده، مسؤلیت‌هایی را در ایجاد سیاست‌های بهداشتی یا فرایندهای تصمیم‌گیری درباره‌ی آن‌ها خواهند داشت (۶). دانشجویان بخش بسیار مهمی از جامعه‌ی جوان را تشکیل می‌دهند که بر سلامتی خانواده و دوستانشان تأثیر می‌گذارند. به دلیل این که دانشجویان به طور مداوم به اطلاعات دسترسی دارند، ارزیابی اینکه آیا آن‌ها از اطلاعات به اشتراک گذاشته شده در مورد مسائل مهم، استفاده می‌کنند یا نه حائز اهمیت می‌باشد (۷). موضوع مهم دیگر، آمادگی و تمایل دانشجویان علوم پزشکی برای کار در هنگام شیوع بیماری‌های عفونی است. بنابراین، ارزیابی آگاهی، نگرش و عملکرد متخصصان بهداشت در مورد هر گونه شیوع عفونی به یک گام اساسی برای تنظیم یک برنامه‌ی مؤثر مربوط به آمادگی آن‌ها تبدیل شده است (۸). بنابراین، هدف از این مطالعه، بررسی سطح آگاهی، رفتارهای پیشگیرانه و درک خطر دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کاشان نسبت به COVID-19 می‌باشد؛ زیرا آگاهی آنان می‌تواند شاخص مهمی در تشخیص وضعیت کلی آگاهی از جامعه باشد.

روش‌ها

این مطالعه به صورت مقطعی در زمستان سال ۱۴۰۰ همزمان با شیوع ویروس کرونا انجام شد. پس از تعیین جامعه‌ی تحت مطالعه که دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کاشان می‌باشند، با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده، نمونه‌ها انتخاب گردیدند. حجم نمونه برای $d = 0/05$, $q = 0/5$, $P = 0/5$, $\alpha = 0/5$ محاسبه شد. با استفاده از پرسشنامه، داده‌های لازم در مورد آگاهی، نگرش و همچنین مشخصات دموگرافیک دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کاشان جمع‌آوری گردید. روایی و پایایی پرسشنامه‌ی مذکور قبلاً

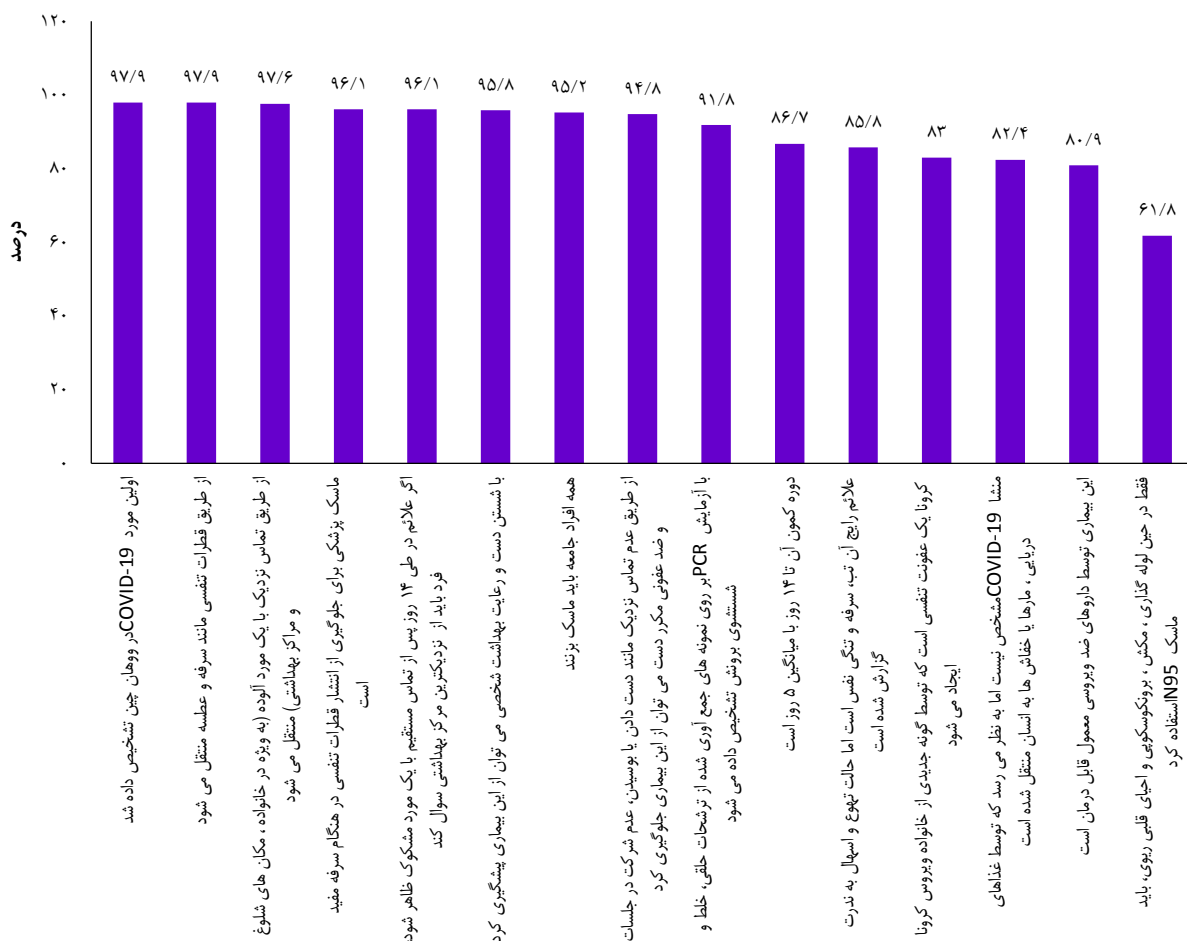
بین آگاهی، رفتارهای پیشگیرانه و درک خطر دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کاشان نسبت به COVID-19 بر حسب نوع دانشکده و مقطع تحصیلی با $P = 0/673$ ، $P = 0/114$ ، $P = 0/769$ رابطه‌ی معنی‌داری وجود ندارد. همچنین نمره‌ی آگاهی و درک خطر دانشجویانی که آموزش دیده‌اند در مقایسه با دانشجویانی که آموزش ندیده‌اند از لحاظ آماری با $P = 0/607$ ، $P = 0/655$ تفاوت معنی‌دار نشان نمی‌دهد. در حالی که نمره‌ی رفتار دانشجویانی که آموزش دیده‌اند در مقایسه با دانشجویانی که آموزش ندیده‌اند با $P < 0/001$ تفاوت معنی‌دار نشان می‌دهد. نمره‌ی آگاهی و درک خطر زنان نسبت به مردان با $P = 0/741$ ، $P = 0/373$ تفاوت معنی‌دار نداشت. در حالی که نمره‌ی رفتارهای پیشگیرانه زنان نسبت به مردان با $P = 0/004$ دارای تفاوت معنی‌دار بود، به طوری که زنان در این مورد بهتر از مردان عمل کرده‌اند. همچنین نمرات آگاهی رفتار و درک خطر دانشجویان سن کمتر از ۲۵ و بالاتر از ۲۵ از لحاظ آماری تفاوت معنی‌دار نشان نمی‌داد (جدول ۱).

WHO و ۵۱ نفر (۱۹/۴ درصد) از دستورالعمل‌های ملی، ۱۲۹ نفر (۴۹ درصد) از هر دو منبع ملی و WHO و ۳۶ نفر (۱۳/۷ درصد) از منابع دیگر استفاده کرده‌اند. بر اساس نوع دانشکده، ۶۳ نفر (۱۹/۱ درصد) از دانشکده‌ی بهداشت، ۱۰۲ نفر (۳۰/۹ درصد) از دانشکده‌ی پراپزشکی، ۲۶ نفر (۷/۹ درصد) از دانشکده‌ی دندان‌پزشکی، ۶۰ نفر (۱۸/۲ درصد) از دانشکده‌ی پزشکی و ۷۹ نفر (۲۳/۹ درصد) از دانشکده‌ی پرستاری-مامایی بوده‌اند.

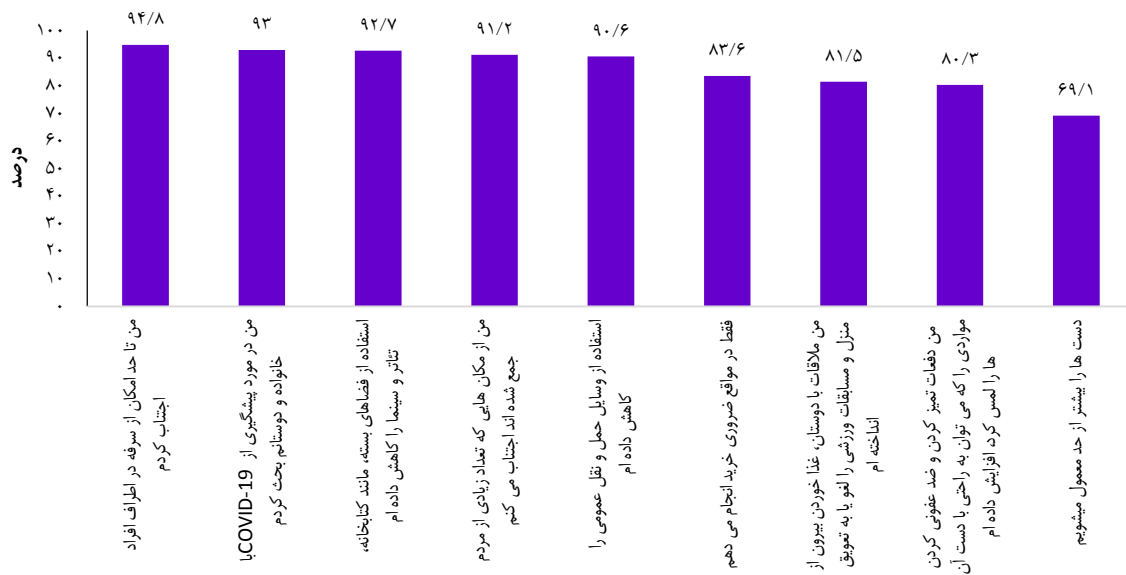
- نمره‌ی کلی آگاهی برابر با $1/31 \pm 13/43$ گزارش شده است. در شکل ۱، درصد پاسخ درست افراد به سؤالات آگاهی نشان داده شده است.

- نمره‌ی کلی رفتار پیشگیرانه $1/59 \pm 7/76$ گزارش شده است. در شکل ۲، درصد موافقت افراد به سؤالات رفتارهای پیشگیرانه ارائه شده است.

- نمره‌ی کلی درک خطر $0/76 \pm 0/94$ گزارش شده است. در شکل ۳، درصد موافقت افراد به سؤالات درک خطر آورده شده است.

شکل ۱. درصد پاسخ درست افراد به سؤالات آگاهی

شکل ۲. درصد موافقت افراد به سؤالات رفتارهای پیشگیرانه

چنین تشخیص داده شده است. همانطور که به ترتیب ۹۲/۸ و ۷۵/۷ درصد از دانش‌آموزان مدرسه در بهاراتپور و دانشجویان و کارمندان لاهور از این امر مطلع بوده‌اند (۱۰، ۱۱).

بحث

نتایج مطالعه‌ی حاضر نشان داد، همه‌ی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کاشان آگاهی داشتند که اولین مورد COVID-19 در ووهان

جدول ۱. میزان آگاهی، رفتارهای پیشگیرانه و درک خطر دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کاشان نسبت به COVID-19 بر حسب متغیرهای مختلف

متغیرها	آگاهی	رفتارهای پیشگیرانه	درک خطر
	میانگین ± انحراف معیار	میانگین ± انحراف معیار	میانگین ± انحراف معیار
سن	$25 \geq$	$7/72 \pm 1/58$	$0/95 \pm 0/76$
	$25 <$	$7/96 \pm 1/65$	$0/87 \pm 0/77$
	P	0/68	0/469
نوع دانشکده	بهداشت	$7/77 \pm 1/60$	$0/90 \pm 0/77$
	پیراپزشکی	$7/74 \pm 1/49$	$1/01 \pm 0/80$
	دندان‌پزشکی	$7/56 \pm 1/62$	$0/84 \pm 0/78$
	پزشکی	$7/73 \pm 1/56$	$0/96 \pm 0/75$
	پرستاری	$7/83 \pm 1/71$	$0/89 \pm 0/72$
	P	0/614	0/769
جنس	زن	$7/96 \pm 1/45$	$0/97 \pm 0/78$
	مرد	$7/50 \pm 1/73$	$0/90 \pm 0/74$
	P	0/004	0/373
مقطع تحصیلی	کارشناسی	$7/73 \pm 1/60$	$0/95 \pm 0/77$
	کارشناسی ارشد	$8/00 \pm 1/51$	$0/88 \pm 0/77$
	دکتری عمومی پزشکی و دندان‌پزشکی	$7/67 \pm 1/61$	$0/95 \pm 0/76$
	دکتری تخصصی	$8/00 \pm 1/75$	$1/08 \pm 0/79$
	P	0/313	0/858
	دریافت آموزش	بله	$7/95 \pm 1/45$
خیر	$7/04 \pm 1/89$	$0/98 \pm 0/81$	
P	0/607	0/655	

دانش آموزان مدرسه در بهاراتپور با این مورد موافق بوده‌اند (۱۰). ۹۲/۱ و ۹۲/۴ درصد از دانشجویان پزشکی در صربستان و دانشجویان پزشکی در اوتاراکنند و دانشجویان کالج شروبتسه در بوتان نیز می‌دانستند که هیچ درمان خاصی برای COVID-19 وجود ندارد، اما درمان علامتی و حمایتی کافی می‌تواند به بهبود بیشتر بیماران کمک کند (۱۵، ۱۹، ۲۰). ۷۴/۸ درصد از دانشجویان پزشکی بغداد نیز آگاهی خوبی نسبت به این امر داشته‌اند (۱).

اکثر دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کاشان معتقد بودند که همه‌ی افراد جامعه باید از ماسک استفاده کنند. همانند مطالعه‌ی حاضر، اغلب دانشجویان پاکستان نیز پوشیدن ماسک هنگام بیرون رفتن را ضروری می‌دانستند و اغلب از ماسک استفاده می‌کردند (۵). اکثر دانشجویان مطالعه‌ی ما و دانشجویان پزشکی در اوتاراکنند، دفعات تمیز کردن و ضدعفونی کردن مواردی را که قابل لمس کردن توسط دست هستند را افزایش دادند (۱۵). همانطور که تقریباً تمامی دانشجویان علوم پزشکی در ایران معتقدند، ویروس می‌تواند از طریق لمس محیط آلوده به ویروس و سپس تماس دست با دهان، چشم یا بینی انتقال یابد (۲۱). بهداشت دست برای کاهش شیوع کرونا حیاتی است. شستشوی خوب دست با آب و صابون و همچنین ژل ضدعفونی‌کننده مؤثر می‌باشد (۲۲). ۶۹/۱ درصد از دانشجویان، دست‌ها را در این دوران بیشتر از حد معمول می‌شستند. در حالی که به ترتیب ۹۳/۷، ۹۷، ۷۹/۳ و ۷۱/۳ درصد از دانش آموزان در هوبی و دانشجویان دانشگاه بیرزیت و دانش آموزان مدرسه در بهاراتپور و دانشجویان در ژاپن، دست‌های خود را مرتب می‌شستند (۳، ۴، ۲۳).

اکثر دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کاشان همانند اکثر دانشجویان پزشکی در اوتاراکنند، دانشجویان پزشکی بغداد، کالج شروبتسه در بوتان و کارکنان بهداشت و درمان شیراز نسبت به انتقال ویروس از طریق قطرات تنفسی از آگاهی بالایی برخوردار بوده‌اند (۱، ۱۵، ۱۷، ۲۰).

اغلب دانشجویان علوم پزشکی کاشان می‌دانستند که با آزمایش PCR بر روی نمونه‌های جمع‌آوری شده از ترشحات حلقی، خلط و شستشوی برونش تشخیص داده می‌شود و ۵۴/۲ درصد دانشجویان دندانپزشکی ایران، قطعی‌ترین روش تشخیص این بیماری را سی‌تی‌اسکن قفسه‌ی سینه دانسته‌اند (۱۳). ۸۵/۸ درصد از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کاشان از علائم اصلی COVID-19 آگاه بوده‌اند، میزان آگاهی دانشجویان پزشکی در اندونزی در این زمینه با ۹۵ درصد، بیشتر از دانشجویان این دانشگاه بوده است (۲۴).

بیشتر دانشجویان این دانشگاه، منبع آموزشی خود را درباره‌ی این بیماری، از هر دو منبع WHO و منابع ملی دانسته‌اند. در حالی که دانشجویان بهداشت حرفه‌ای در عمان، رسانه‌های اجتماعی و

شکل ۳. درصد موافقت افراد به سؤالات درک خطر

این آگاهی نسبتاً بالا نشان می‌دهد که پاندمی کوید-۱۹، دانشجویان ایران را مانند کشورهای دیگر تحت تأثیر قرار داده است. روش‌های اصلی انتشار ویروس شامل قطرات تنفسی، مایعات بدن، دهانی-مدفوع، تماس مستقیم و انتقال از طریق سطوح محیطی می‌باشد (۱۲). ۹۷/۶ و ۹۴/۷ درصد از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کاشان و دانشجویان و کارمندان لاهور می‌دانستند که COVID-19 از طریق تماس نزدیک با یک مورد آلوده منتقل می‌شود (۱۱)؛ در حالی که ۷۸/۳ درصد از دانشجویان دندانپزشکی ایرانی، خون را به عنوان اصلی‌ترین راه انتقال انتخاب کرده‌اند (۱۳). بیش از ۹۰ درصد دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کاشان همانند دانشجویان بنگلادش از مکان‌هایی که تعداد زیادی از مردم جمع شده‌اند، اجتناب می‌کردند (۱۴). اکثر دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کاشان همانند دانشجویان پاکستان و دانشجویان دانشگاه بیرزیت و دانشجویان یک کالج پزشکی دولتی در اوتاراکنند معتقدند که برای جلوگیری از ابتلا به کوید-۱۹، افراد باید از رفتن به مکان‌های شلوغ مانند بازارها، رویدادهای اجتماعی و از رفتن و آمد با وسایل نقلیه‌ی عمومی خودداری کنند (۳، ۵، ۱۵).

زمان قرار گرفتن در معرض ویروس تا بروز علائم بین ۲ تا ۱۴ روز است (۱۶). اکثر دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کاشان همانند دانشجویان پزشکی بغداد و کارکنان بهداشت و درمان شیراز نسبت به دوره‌ی نهفتگی COVID-19 آگاهی خوبی داشتند (۱، ۱۷). در حالی که ۴۴/۵۵ درصد از دانش آموزان مدرسه در بهاراتپور در این رابطه مطمئن نبودند (۱۰).

در حال حاضر هیچ داروی ضد ویروسی مورد تأیید نهایی قرار نگرفته است و برخی از داروها در مراحل پیش‌بالینی، بالینی، فازهای تحقیقاتی و کارآزمایی بالینی تصادفی هستند (۱۸). اکثر دانشجویان این دانشگاه می‌دانستند که این بیماری توسط داروهای ضد ویروسی معمول قابل درمان نیست همانطور که فقط ۷/۹۲ درصد از

دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کاشان نسبت به تمامی گویه‌های ذکر شده بین ۶۵ تا ۹۵ درصد و خیلی خوب بود. حدود نیمی از دانشجویان این دانشگاه درک خطر بالایی از COVID-19 داشتند. با توجه به شیوع بالای این ویروس و عدم وجود داروی کاملاً تضمینی برای درمان آن، بازهم لازم است سطح آگاهی دانشجویان با آموزش مناسب روز به روز بیشتر شود تا به دنبال آن شاهد افزایش رفتارهای پیشگیرانه و درک خطر در این قشر مهم جامعه باشیم.

تشکر و قدردانی

این مقاله حاصل طرح تحقیقاتی مصوب دانشگاه علوم پزشکی کاشان در سال ۱۴۰۰ با کد طرح ۴۰۰۰۷۲ و کد اخلاق IR.KAUMS.REC.1400.036 می‌باشد. بدین وسیله از تمامی کسانی که ما را در انجام این پژوهش یاری رساندند سپاسگزاری می‌گردد.

وبسایت‌های غیررسمی را بیشترین منبع خود دانسته‌اند (۸). در مطالعه‌ی حاضر و همچنین دانشجویان پزشکی بغداد به ترتیب ۴۷/۹ و ۵۱/۴ درصد دانشجویان نگران آلوده شدن به COVID-19 بودند (۱) در حالی که به ترتیب فقط ۱۲ و ۳۷/۲ درصد از دانشجویان پزشکی در صربستان و دانش‌آموزان در هوبی نگران این مسأله بودند (۴، ۱۹) و فقط ۲۷/۱ درصد از دانشجویان دانشگاه بیرزیت معتقدند که در برابر COVID-19 شکست‌ناپذیر هستند (۳).

نتیجه‌گیری

میزان آگاهی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کاشان نسبت به راه‌های انتقال، منشأ، علائم، دوره‌ی کمون، راه درمان، نحوه‌ی تشخیص، اهمیت استفاده از ماسک و بهداشت دست بین ۶۰ تا ۹۸ درصد و خیلی خوب بوده است. رفتارهای پیشگیرانه‌ی اغلب

References

1. Khalil NS, Al-Yuzbaki DB, Tawfeeq RS. COVID-19 knowledge, attitude and practice among medical undergraduate students in Baghdad City. *EurAsian Journal of Biosciences* 2020; 14(2): 4179-86.
2. Akbari M, Dehghani R, Hammamian-Zavareh f. A review of environmental factors for the spread of coronavirus and the role of expert healthcare workers in prevention [in Persian]. *J Isfahan Med Sch* 2022; 39(646): 798-807.
3. Naseef HA, Al-Shami NA, Abu Hadba LS, Humos LA, Shaheen RN, Mitwasi TT, et al. Knowledge, attitudes, and practices about coronavirus disease (COVID-19) among Birzeit University students: a cross-sectional study. *J Public Health* 2021; 30:2139-52.
4. Wu XL, Munthali GNC. Knowledge, Attitudes, and Preventative Practices (KAPs) towards COVID-19 among international students in China. *Infect Drug Resist* 2021; 14: 507-18.
5. Iqbal MA, Younas MZ. Public knowledge, attitudes, and practices towards COVID-19 in Pakistan: A cross-sectional study. *Child Youth Serv Rev* 2021; 120: 105784.
6. Alves RF, Samorinha C, Precioso J. Knowledge, attitudes and preventive behaviors toward COVID-19: a study among higher education students in Portugal. *J Health Res* 2020; 35(4): 318-28.
7. Hasan H, Raigangar V, Osaili T, Neinavaei NE, Olaimat AN, Aolymat I. A cross-sectional study on university students' knowledge, attitudes, and practices toward COVID-19 in the United Arab Emirates. *Am J Trop Med Hyg* 2020; 104(1): 75-84.
8. Al-Rawajfah OM, Al-Mugeed KA, Alaloul F, Al-Rajaibi HM, Al Omari O. COVID-19 Knowledge, Attitude, and Precautionary Practices among Health Professional Students in Oman. *Nurse Educ Pract* 2021; 52: 103041.
9. Taghrir MH, Borazjani R, Shiraly R. COVID-19 and Iranian medical students; a survey on their related-knowledge, preventive behaviors and risk perception. *Arch Iran Med* 2020; 23(4): 249-54.
10. Subedi D, Bhandari S, Gaire A, Kandel M, Subedi S, Karki S. Knowledge, attitude, and practices associated with COVID-19 among school students in Bharatpur, Chitwan District of Nepal. *International Journal of Medical Students* 2020; 8(3): 231-7.
11. Salman M, Mustafa ZU, Asif N, Zaidi HA, Hussain K, Shehzadi N, et al. Knowledge, attitude and preventive practices related to COVID-19: a cross-sectional study in two Pakistani university populations. *Drugs Ther Perspect* 2020; 36(7): 319-25.
12. Nicola M, O'Neill N, Sohrabi C, Khan M, Agha M, Agha R. Evidence Based Management Guideline for the COVID-19 Pandemic-Review article. *Int J Surg* 2020; 77: 206-16.
13. Esmaeelinejad M, Mirmohammadkhani M, Naghipour A, Hasanian S, Khorasanian S. Knowledge and attitudes of Iranian dental students regarding infection control during the COVID-19 pandemic. *Braz oral Res* 2020; 34: e121.
14. Kumar B, Pinky SD, Nurudden AM. Knowledge, attitudes and practices towards COVID-19 guidelines among students in Bangladesh. *Soc Sci Humanit Open* 2021; 4(1): 100194.
15. Maheshwari S, Gupta P, Sinha R, Rawat P. Knowledge, attitude, and practice towards coronavirus disease 2019 (COVID-19) among medical students: A cross-sectional study. 2020; 9(3): 100-4.
16. Provenzano S, Santangelo OE, Armetta F, Pesco G, Allegro A, Lampasona M, et al. COVID-19 infection: comparing the knowledge, attitude and practices in a sample of nursing students. *Acta Biomed* 2020; 91(12-S): e2020001.
17. Haghghi FK, Kouhi P, Amini M, Mohammadkarimi

- V, Sepehrpoor M, Hosseini SA, et al. Knowledge, attitude, and practice toward COVID-19 among healthcare workers in Shiraz, Iran. *Shiraz E Med J* 2020; 21(12): e108872.
18. Jahanpeyma P, Shamsi A, Nejad Rahim R, Aghazadeh Sarhangipour K. Knowledge of the COVID-19 Virus, from diagnosis to prevention and treatment: A narrative review [in Persian]. *J Mil Car Sci* 2020; 7(3): 289-300.
19. Terzic-Supic Z, Todorovic J, Bajcetic M, Jankovic J, Santric-Milicevic M, Stamenkovic Z, et al. Knowledge, attitudes and practices and fear of COVID-19 among medical students in Serbia. *J Infect Dev Ctries* 2021; 15(6): 773-9.
20. Dorji T, Wangmo K, Yezer, Wangchuk T, Tshokey, Wangdi K. Knowledge, attitude, and practice toward COVID-19 among sherubtse college students in bhutan: a web-based cross-sectional study. *Front Public Health* 2021; 9: 721493.
21. Ranjbar Roghani A, Nemati R, Fathi Y, Sheikhnavaz Jahed S, Ajri Khamsloo F, Ajri Khamslou M. Knowledge and attitude for medical students towards COVID-19 [in Persian]. *Iran J Nurs* 2020; 33(126): 44-57.
22. Vardoulakis S, Sheel M, Lal A, Gray D. COVID-19 environmental transmission and preventive public health measures. *Aust N Z J Public Health* 2020; 44(5): 333-5.
23. Hatabu A, Mao X, Zhou Y, Kawashita N, Wen Z, Ueda M, et al. Knowledge, attitudes, and practices toward COVID-19 among university students in Japan and associated factors: An online cross-sectional survey. *PLoS ONE* 2020; 15(12): e0244350.
24. Sondakh JJS, Warastuti W, Susatia B, Wildan M, Sunindya BR, Budiyanto MAK, et al. Indonesia medical students' knowledge, attitudes, and practices toward COVID-19. *Heliyon* 2022; 8(1): e08686.

Knowledge, Preventive Behaviors and Risk Perception of Students of Kashan University of Medical Sciences towards COVID-19

Marzieh Akbari¹, Rouhollah Dehghani², Seyed Abbass Moosavi³

Original Article

Abstract

Background: Students are a very important part of young society whose awareness affects the health of family and friends. At the same time as the COVID-19 pandemic, the present study was conducted to investigate the level of Knowledge, Preventive Behaviors and Risk Perception of students of Kashan University of Medical Sciences towards COVID-19.

Methods: This cross-sectional study was conducted in 2022. In total, 330 students from Kashan University of Medical Sciences were selected via random sampling method. Data collection tools were a questionnaire including 4 sections of demographic information, awareness (15 questions) and preventive behaviors (9 questions) and risk perception (2 questions). The Mann-Whitney and Kruskal-Wallis tests were used for data analysis.

Findings: The knowledge of students of Kashan University of Medical Sciences about the ways of transmission, origin, symptoms, incubation period, treatment, how to diagnose, the importance of using a mask and hand hygiene has been between 60 to 98% and very good. The students' preventive behaviors towards all the mentioned items were between 65 and 95% and were very good. About half of the university students had a high risk of COVID-19.

Conclusion: Due to the high prevalence of this virus and the lack of absolutely effective medicine in the treatment of this disease, it is necessary to raise the level of awareness of students with appropriate training, so that we can see an increase in preventive behaviors and understanding of risk among students.

Keywords: Awareness; Behavior control; Primary prevention; Students; Risk

Citation: Akbari M, Dehghani R, Moosavi SGA. Knowledge, Preventive Behaviors and Risk Perception of Students of Kashan University of Medical Sciences towards COVID-19. J Isfahan Med Sch 2023; 40(698): 991-8.

1- MSc of Environmental Health Engineering, School of Health, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

2- Professor, Social Determinants of Health Research Center, Environment Health Department, School of Health, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

3- Department of Epidemiology and Biostatistics, School of Health, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

Corresponding Author: Ruhollah Dehghani, Professor, Social Determinants of Health Research Center, Environment Health Department, School of Health, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran; Email: dehghani37@yahoo.com